САЛОМ, ҚАДРДОН МАКТАБ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 172 (3654). | Жума, 1 Сентябрь 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Бугун янги ўқув йили бошланади. ▣ Ўқув юртлари давримизнинг бахтиёр ва қувноқ авлодига ўз қучоғини кенг очади. ▣ **Билим чўққиларини эгаллайлик.** ▣ Коммунизмнинг муносиб қурувчиларини тарбиялаб етиштирайлик!

Тошкентдаги 148-мактабнинг биринчи синфларида бу йил кўпгина ўғил-қиз таълим олади. Суратда: бошланғич синф ўқитувчиси Мамлакат Баҳодирова мактабга илк бор қадам қўйган ўз талабалари орасида.

А. Абалян фотоси.

БИЛИМ ЧЎҚҚИЛАРИ САРИ

Бу кун тонготарнинг файзи, латофати ўзгача. Билимга чанқоқ ўғил-қизлар, фан чўққиларини эгаллаётган ёшлар шу қутлуғ тонгни сабрсизлик билан кутишган эди. Ҳа, бугун биринчи сентябрь! Ҳаяжонли ва қувончли кун! Билим даргоҳлари бугун ёшларни яна ўз қучоғига олади.

Янги ўқув йили ажойиб бир вазиятда — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ярим асрлик юбилейига қизғин тайёргарлик кўрилаётган бир вақтда бошланди. Янги 1967—1968 ўқув йили юбилей ўқув йили бўлади.

Тўйга тўёна билан бориш азалий одатимиз. Биринчи сентябрь шодиёнаси кунига ҳам арзигулик совға-саломлар ҳозирланди. Областимиздаги 776 мактабдан кўпи капитал ва жорий ремонтдан чиқарилди. Колхозлар маблағлари ҳисобига 1400 ўқувчига мўлжалланган учта мактаб биноси қад кўтарди. Юздан ортиқ қўшимча синф хоналари қурилди. Умуман, областимиз бўйича бирнеча янги мактаб биринчи сентябрга армуғон этилди.

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашдек хайрли ишда бекободликлар яхши ҳиммат кўрсатдилар. Бекобод шаҳар ва район халқ маорифи ходимлари ва жамоат ташкилотлари бошлаб берган ажойиб ташаббус жойларда қизғин қўллаб-қувватланди. Ташаббускорлар ўз ваъдаларининг устидан чиқдилар. Мактаблар 10 июлдаёқ биринчи сентябрга тахт қилиб қўйилди. Бу — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг илм даргоҳларини янги ўқув йилига намунали тайёрлаш юзасидан қабул қилган қарорига амалий жавоб бўлди.

Мактаб — халқ маънавий маданиятининг пойдевори дир. Дарҳақиқат, ўғил-қизларимиз дастлаб ҳаётга йўлланмани шу мактабдан оладилар. Ёш авлодга пухта билим ва яхши тарбия беришда ҳақли равишда қалблар меъмори деб ном олган халқ ўқитувчиларининг роли ва иштироки буюкдир. «Ўқитувчига шундай бир олий маҳкама ишониб топширилганки, — деган эди педагогика даҳоларидан бири, — ёруғ жаҳонда бундан юксакроқ даргоҳ йўқ». Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз педагог кадрлар тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар.

Бу йил педагог кадрларнинг катта отряди сафига яна кўпгина ёш ўқитувчилар келиб қўшилди. Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, республика ҳукуматининг қарори билан бу йил Ўзбекистоннинг деярли ҳамма областлари ўзларининг янги педагогика билим юртларига эга бўлдилар. Оҳангарон шаҳрида иш бошлаган область ўқитувчилар институти ҳам келгусида чинакам кадрлар ўчоғига айланади. Республика музика педагогика институти ва музика мактабларининг очилиши ҳам биринчи сентябрга муносиб совғалар бўлди.

Илм бериш — мактаб ва ўқитувчи зиммасига юклатилган биринчи даражали вазифадир. Аммо, ўқитишнинг ўзигина ҳар ҳолда кифоя қилмайди. Ўқувчиларда жамият фойдасига меҳнат қилиш малакаларини сингдириш, уларни юксак ахлоқ ва яхши хулқ эгалари қилиб тарбиялаш ҳам совет мактаби олдида турган муҳим вазифалардан биридир.

Шунинг учун ҳам областимизнинг кўпгина мактабларида бу борада яхши тадбирлар амалга оширилди. Янги фан кабинетлари ва устахоналар қурилди. Техника воситаларидан фойдаланиш кабинетлари ташкил этишга ҳам эътибор кучайди. Кўпгина мактаблар педагогик коллективлари куни узайтирилган группаларга ўқувчиларни жалб этиш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқдилар. Куни узайтирилган группалар машғулотлари ўқишнинг дастлабки кунларидаёқ бошлаб юбориш лозим деб топилди.

Янги ўқув йили КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ўрта умумий таълим мактаб ишини яхшилаш тўғрисидаги қарорини амалга оширишда, янги ўқув планлари ва программаларига ўтишга ҳозирлик кўришда ҳал қилувчи йил бўлади. Бу эса халқ маорифи ходимлари ва мактаб педагогик коллективлари зиммасига ғоят катта ва масъулиятли вазифалар юклайди. Ҳар бир ўқитувчи янги ўқув планлари ва программалари билан чуқур танишиб чиққан бўлиши лозим. Мактабларда ўқув-тарбия ишларини уюштириш йўллари ва методларини такомиллаштириш ҳам қилинадиган муҳим ишлардан биридир.

Такомиллаштирилган ўқув программаларига ўтиш янги дарсликлар тайёрлашни талаб этади. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, республика педагогика билимлари илмий-текшириш институти, ўқитувчилар малакаларини ошириш институтлари бу иш билан жиддийроқ шуғулланишлари лозим.

Республика ҳукуматининг қарорига биноан ҳар бир мактабда дарсликлар фонди ташкил этилади. Бу тадбир муҳим аҳамиятга эга. Чунки, дарсликлар фондини ташкил этиш ўқув-тарбия ишларини намунали йўлга қўйишнинг муҳим шартидир.

Бу ва шунга ўхшаш бошқа масалалар янги қабул қилинаётган мактаб уставида ўз ифодасини топиши табиий. Шундай экан, янги устав лойиҳаси муҳокамасига ўқитувчилар, мактаб раҳбарлари актив қатнашиб, фойдали фикр ва мулоҳазаларини билдиришлари даркор.

Шу йилнинг охирида Ўзбекистон ўқитувчиларининг навбатдаги съезди ўтказилади. Ўқитувчиларнинг бу улкан анжуманида юбилей ўқув йилига якун ясалади. Мактаб ҳаёти ва бошқа муҳим масалалар атрофлича муҳокама қилинади, келгусида қилинадиган режалар белгиланади. Съездга пухта ҳозирлик кўриш ҳар бир мактаб педагогик коллективининг жанговар бурчидир.

Кўриниб турибдики, янги ўқув йилида қилинадиган ишлар кўп. Бу эса барча маориф органлари, мактаб дирекциялари, маҳаллий партия ва совет ташкилотларидан тадбиркорлик билан иш кўришни талаб этади.

Бугун билим ўчоқларида янги ўқув йили бошланади. Шонли юбилей йилида ўқув-тарбия ишларида катта муваффақиятларга эришайлик! Юбилей ўқув йилингиз қутлуғ бўлсин!

«КЎК ОЛТИН» БАРАКАСИ

Лубкорларнинг баҳордан буён пешана тери тўкиб қилган меҳнатлари ажойиб самаралар бермоқда. Шу кунларда Юқори Чирчиқдаги Карл Маркс номли колхознинг канопзорларида бўлсангиз, етиштирилган баракали «кўк олтин» ҳосилини, кун сайин авж олдирилаётган ўрим-йиғим ишларини кўриб, қувонасиз. Юбилей йилида 144 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 162 центнердан «кўк олтин» ҳосили кўтаришга аҳд қилган Умрбой Алимбоев бошлиқ бригада деҳқонлари социалистик мажбуриятларини тўла қоплай оладиган миқдорда ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Ҳозир бригада далаларида каноп ўрим-йиғими авжига чиққан. Янги олинган олтита «ЛС» маркали агрегат деҳқонларнинг жонига оро кираяпти. Бу янги агрегатлар илгариги агрегатга нисбатан жуда катта қулайликларга эга. Моҳир механизаторлардан Акбар Юнусалиев, Соғиндиқ Темирқулов, Абдуманноп Умиров, Талъат Ҳусаинов ўртоқлар ўз агрегатлари билан ҳар куни 14—15 тоннадан кўк поя тайёрлашга эришмоқдалар. Ўрим-йиғимнинг жадал боришида колхозчилардан Т. Холбоев, У. Ашуров, Э. Рўзиев, М. Худойберганов сингари ўртоқларнинг ҳам ҳиссаси салмоқли бўлмоқда.

Бригада бўйича давлатга ҳар куни 24—25 тоннадан «кўк олтин» топшириб турилибди. Лубкорлар яқин кунлар ичида планни бажариб, юбилейга муносиб совға тайёрлайдилар.

Э. ИСҲОҚОВ.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг Алфия Мирзақосимова бошлиқ звеноси илғор звенолардан ҳисобланади. Улар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилганлар. Шу кунларда звено аъзолари йиғим-теримга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Суратда: звено бошлиғи А. Мирзақосимова ҳосилни кўздан кечирмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ТУҲФАЛАР

Воронеж қурилиш-монтаж поездининг бинокорлари тошкентликлар учун бу йил 14 минг квадрат метр турар-жой бинолари ҳадя этишмоқчи.

— Қурувчиларимиз, — деб ҳикоя қилади қурилиш-монтаж поездининг бошлиғи Виктор Ткачев, — ҳозиргача Чилонзорнинг В-23 кварталида 8800 квадрат метрдан ортиқ майдонда турар-жой биноларини қуриб бердилар. Эндиликда Ц—4 кварталида 3 та турар-жой биносини қуряпмиз. 6 минг аҳолига мўлжалланган савдо маркази, 140 ўринли болалар комбинати, комиссион магазин ва бошқа муҳим бинолар бинокорларимиз кучи билан қад кўтаради.

Юбилей вахтасида туриб ишлаётган Николай Кирьянов бошлиқ дурадгорлар, Виктор Савин раҳбарлигидаги ғишт терувчилар, Анатолий Дергунов бошқараётган сувоқчилар бригадалари аъзолари мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

А. КИМ.

АРАБ ДАВЛАТЛАРИ БОШЛИҚЛАРИНИНГ КЕНГАШИГА

Ҳартум шаҳри

Араб давлатлари бошлиқларининг араб миллати тақдири учун масъулиятли бир пайтда тўпланган юксак кенгашини Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан самимий табриклаймиз.

Исроилнинг жиноятkорона агрессиясига қарши, агрессорга ҳомийлик қилаётган империалистик доираларнинг араб давлатлари суверенитетига ва территориал бутунлигига, уларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларига тажовуз қилиш йўлидаги уринишларига қарши арабларнинг биргаликда олиб бораётган курашини бизнинг мамлакатимиз, бутун кўп миллионли совет халқи батамом тушуниб, қатъиян қўллаб-қувватламоқдалар. Ўтмишда доимо бўлгани каби эндиликда ҳам Совет Иттифоқи уларнинг содиқ дўстлари бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Барча тинчликсевар халқлар араб мамлакатларига хайрихоҳлик билан қарамоқдалар, чунки, Исроил агрессиясига қарши араблар ерида бошланиб кетган кураш Вьетнамда босқинчилик уруши олиб бораётган, Кубага қарши иғвогарликлар ташкил этаётган, Конгога ажнабий ёлланганларнинг қўпорувчи тўдаларини юбораётган, Африка, Осиё ва Латин Америкасидаги бошқа мамлакатлар билан халқларга қарши фитналар режасини тузаётган империализмнинг бутун агрессив сиёсатига қарши олиб борилаётган курашдир.

Биз араб халқларининг ижодий кучларига, империалистлар билан янги мустамлакачиларнинг тазйиқига қаршилик кўрсатиш, агрессия оқибатларини муносиб асосда тугатишга эришиш, араблар ерини келгинди босқинчилардан тозалаш ва Яқин Шарқда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига ўз ҳиссасини қўшиш учун қаттиқ бел боғлаганликларига бизнинг ишончимиз комил. Араб давлатларининг бирлиги ва жипслиги қанчалик мустаҳкам бўлса, араб халқларининг ер юзида империализмга, мустамлакачиликка қарши, озодлик, тараққиёт ва тинчлик идеалларини қарор топдириш учун курашаётган барча кучлар билан алоқаси шунчалик яқин бўлса, бу олийжаноб мақсадларга шу қадар тезроқ эришилади.

Кенгаш қатнашчиларига империалистик агрессия оқибатларини тугатишга, Араб Шарқи халқларининг манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган энг муҳим вазифаларни ҳал этишда муваффақиятлар тилаймиз.

Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

А. КОСИГИН.
СССР Министрлар Советининг Раиси

ИНСТИТУТИМИЗ АНЪАНАЛАРИ

М. ХОЖИНОВА,
Тошкент тўқимачилик институтининг ректори, академик.

«Салом, қадрдон олий ўқув юрти!». Бугун — юбилей йилининг биринчи сентябрида Ўзбекистоннинг илм-фан даргоҳларига яна қадам ранжида қилган 200 мингдан кўпроқ студентнинг оғзидан ана шу анъанавий бир калима сўз янграб эшитилади. Республикамизнинг 38 олий ўқув юрти уларга ўз эшикларини кенг очди.

Республикамизда экономика ва маданиятнинг тез суръатлар билан ривожланишига монанд ҳолда олий ўқув юртларидаги студентлар сони ҳам мунтазам ортиб боряпти. Масалан, 1940 йилда олий ўқув юртларида 19 минг студент таълим олган бўлса, 1960 йилга келиб уларнинг сони 100 мингдан ошиб кетди. Юбилей йилида бу кўрсаткич яна ҳам катта рақамни ташкил этади.

Бу йил Тошкент тўқимачилик институти ўзининг 35-ўқув йилини бошламоқда. Олий ўқув юртимиз ўттиз беш йиллик юбилейини совет халқининг улуғ байрами — Октябрь социалистик революциясининг шонли тўйи ўтадиган йилда нишонлайди.

Институтимиз, республикадаги бошқа олий ўқув юртлари сингари ленинча миллий сиёсатнинг бебаҳо меваси сифатида Совет ҳокимияти даврида юзага келди ва таркиб топди. Революциядан бурунги Туркистонда маҳаллий аҳолининг фақатгина 2 проценти ўқишни биларди, холос. Ҳозир эса Ўзбекистон — ялпи саводхон республика, ундаги олий ўқув юртларининг ўзида қарийб 200 мингдан ортиқ йигит ва қиз билим олмоқда. Шундан 5 мингдан зиёдроғи бизнинг тўқимачилик институт талабасидир.

Бугун аудиторияларимиз янги ўқишга кирган ёшлар билан тўлади. Булар — ўрта мактабларни яхши баҳолар билан тугатган, корхона ва колхозларнинг йўлланмаси билан келган, Совет армияси сафидан қайтган ёшлар, улар имтиҳон конкурсидан муваффақиятли ўтдилар.

Қисқаси, имтиҳон конкурсида 1835 киши қатнашиб, улардан 475 киши институтга ўқишга кирди. Янги ихтисослик — инженер-материалшунослигига биринчи марта студентлар қабул қилинди.

Билим даргоҳига биринчи марта қадам қўйган студентларни қутлаб шуни айтишни истардимки, сизлар кирган бу катта ва аҳил оила ажойиб анъаналарга эга. Сиз билим чўққиларини забт этиш учун отланган экансизлар, биринчи кундан, биринчи одимдан бошлаб ўзингизни етук илм соҳиблари бўлишга ҳартомонлама тайёрлаб боришингиз керак. Бу, аввало биринчи семинарлар ва лаборатория ишларига, биринчи имтиҳон сессиясига тайёрланишдан бошланади. Демак, ҳар кунимиз — меҳнат, ҳар кунимиз — ҳисоб бериш билан ўтмоғи лозим. Бу шиор доим ёдимизда бўлиши керак.

Сизларнинг мукаммал билим олишингизда ижтимоий фанлар — КПСС тарихи, фалсафа, илмий коммунизм асослари, сиёсий иқтисод муҳим ўрин эгаллайди. Фақат шу фанларни тўлиқ ўзлаштириб олганингиздагина сизлар ҳақиқий мутахассислар, ишчи коллективларининг чинакам тарбиячилари бўлиб етишишингиз мумкин. Биз раҳбар партия, совет ва комсомол ходимлари орасида институтимизни битириб кетган кишилар борлигидан чексиз фахрланамиз.

Институтимизнинг яна бир традицияси ҳақида эслатиб ўтмоқчиман. Бир неча кун муқаддам студентларимизнинг Газлидан қайтиб келган катта бир отрядини кутиб олдик. Уларни юбилей объекти — Ўрта Осиё — Марказ газопроводи қурилишида эришган меҳнат муваффақиятлари билан муборакбод қилдик. Ватанпарвар студентлар институт комсомол ташкилотининг меҳнат йилномаси саҳифасидан янги ёрқин саҳифа очдилар.

Студент-ёшларимизнинг намунали ишлари бу билан чегараланмайди. Улар колхоз ва совхозларга пахта йиғим теримида ҳам катта мадад бериб келмоқдалар.

Сиз ёшлар ҳозир ажойиб бир замонда яшаяпсиз. Сиз ўқиётган ва меҳнат қилаётган бундай муҳит ҳеч қачон бўлган эмас. Йўлингиз доҳиймиз Ильич ёққан зиёдан чароғон.

Биринчи курс студентлари, қўлингизга студентлик гувоҳномасини олдингиз. Бу билан институт коллективининг, студентлар аъзоси бўлдингиз. Зиммангизга ўз группангиз, факультет ва институт шарафи учун курашишдек катта масъулият тушди. Ишонамизки, сизлар энг яхши группаларимизнинг намунали ишларини муваффақиятли давом эттирасизлар. Фақат ана шундай қилганингиздагина студентлик ҳаётининг гўзал моҳиятига тўла тушуниб етасизлар. Студентлик даври ҳаётингиздаги энг яхши ва мазмунли давр бўлиб қолади.

ПОЙТАХТНИНГ Чилонзор районида янги қад кўтарган бу мактаб янги ўқув йилига муносиб совға бўлди. Мазкур 120-мактаб синфхоналарида 1230 ўқувчи билим олади.

Суратда: янги мактабнинг умумий кўриниши.

Х. Ҳайитмуҳамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎҚИШ, ЎҚИШ ВА ЯНА ЎҚИШ

В. И. ЛЕНИН

ҚАЛБ МЕЪМОРИ

Бепоён Ватанимизни тўйхоналар масканига қиёс этгулик. Негаки, тўйга-тўй, шодиёнага-шодиёна пайванд. Чеҳраларда ҳамиша хандон, диллар шод! Бахтиёрлик доимий йўлдошимиз!

Бу гапларда муболаға йўқ. Балки, аксинча, ҳақиқий ҳаёт лавҳаси тасвирида қалам эгасининг маҳорати етишмайди.

Улуғ донишманд Суқрот ҳакимдан:

— Сиз ўзингизни қачон бахтиёр ҳис этасиз? — деб сўраганларида:

— Элим тинч, халқим бекойиш бўлган кун, — деб жавоб берган экан.

Дарвоқе, элимиз тинч, халқимиз фаровон ҳаёт оғушида! Бундан ортиқ бахтиёрлик борми, дунёда!

... 1943 йил 1 сентябрь тонги эди. Биринчи бор мактабга —муаллимликни бошлаш иштиёқи билан йўлга тушдим. Мактаб дарвозаси олдида бир тўп болалар ўқитувчиларга салом бериб қарши олишди.

Биринчи қўнғироқ ҳам янгради. Мактаб директори мактабнинг тор саҳнига болаларни тўплаб талабаларни янги ўқув йили бошланиши билан табриклади.

Ажиб бир нохуш манзарадек туюлади уни ҳозир эсласам! Кўпгина болалар маюс. Негаки, бирининг дадаси, иккинчисининг акаси фронтда. Чеҳраларда қувонч ўрнига қандайдир ғамгинлик аломатлари... Кийим бошлари ҳам кўримсиз...

Мактаб илмий бўлим мудири мени синфга бошлаб кирди ва ўқувчилар билан таништирди. Синфда 20 чоғлик бола ўтирарди.

Пойтахтнинг Самарқанд дарвоза кўчасидаги ҳозирги 85-мактабнинг муҳташам биносини кўз олдимга келтираман. Ўзини кўз-кўз қилиб турибди. Буни шу мактабнинг бундан 24 йил аввалги «бино»сига тенглаштириб бўладими? Асло!

Биринчи қўнғироққа ошиқаётган юзлаб ўғил-қизлар. Улар озода кийинишган.

Фикр дарёси яна ўша ўтмиш йиллар томон етаклади. Уруш. Фронтларда ҳаёт-мамот жангу-жадаллари қизғин давом этаётган кунлар. Қийинчилик. Лекин, ёш авлодни ўқитиш, болаларга билим бериш керак эди.

Катта танаффус пайти. Болалар буфетга югуришади. Буфетчи опа уларни биттадан пончик билан меҳмон қилади, холос.

Яна дарсга кириш учун қўнғироқ чалинади. Дарслик, хрестоматия ва бошқа ўқув қўлланмалари етишмайди. Дафтарлар камчил.

Аммо, қараб турилмади. Бор имкониятлардан фойдаланиб, таълим-тарбия ишлари давом эттирилди.

Мана, совуқ ҳам тушиб қолди. Эски иморат. Қишнинг куни тангадек тирқишдан туядек совуқ киради, дейишади. Болаларнинг эгни юпун. Ўтин-кўмир тақчил...

Шуларни ўйлаб туриб, бугунги фаровон ҳаёт манзараси яна жонланади. Ҳа, жонажон партия ва ҳукуматимиз ёш авлод тарбияси йўлида мислсиз катта ғамхўрликлар кўрсатяпти.

Маориф министрлигининг мактаблар ҳузуридаги буфетлар хизматини тубдан яхшилаш, катта танаффус вақтларида иссиқ овқат тайёрлаш ҳақидаги махсус кўрсатмасини эслаб беҳад қувонасан, киши!

Бугун минглаpча халқ маорифи жонкуярлари ёруғ, озода синфларда тўқ, бадавлат ҳаёт кечираётган халқимизнинг азиз фарзандларига билим ва тарбия беришга киришадилар.

Ҳамма имкониятлар муҳайё, ҳамма нарса тахт. Шу аснода мавлоно Абдураҳмон Жомийнинг:

Устоз, муаллимсиз қолса бир замон,
Нодонликдан қора бўларди жаҳон.

Деган эҳтиросли мисраларини хотирладим.

Зиммага юкланган вазифа нақадар юксак, нақадар масъулиятли ва шарафли эканлигини ўйлаб, мактаб томон оқиб келаётган ўқувчи-талабаларимга ҳавас билан боқдим. Мана шулар — бизнинг келажагимиз, наслимиз, умид, ишонч ва мақсадимиз!

Сермазмун йиллар ўтади. Келгусида шулар орасидан Зулфия Умидовалар, Зулфия Исроиловалар, Сабоҳат Азимжоновалар, Турсуной Охуновалар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, танқли давлат, партия ва жамоат арбоблари етишиб чиқади. Зеро, булар мактаб деб аталмиш билим ва тарбия маконининг талабалари, фахр-ифтихорлари, меваларидирлар.

Фахрланаман. Руҳим кўтарилади. Ажойиб жасорат, куч-қудрат сезаман ўзимда!

Мактабга яқинлашганим сайин ҳаяжоним ортади. Шу муҳташам мактаб биноси, билим ва тарбия макони меники! Мен устоз-тарбиячиман. Биз ёшларни илм зиёсидан баҳраманд этиб, ҳаётга тайёрлаймиз. Уларга қанот бериб, парвозга шайлаймиз. Улар ҳам иккинчи оталари, оналари бўлмиш биз педагогларни сира унутмайдилар. Ҳамиша ҳурмат-эҳтиром, садоқат ва илтифотда бўладилар. «Бизнинг ўқитувчимиз», «устоз-муаллимимиз» деб эъзозлайдилар.

Биз, халқ маорифи фидойилари, бутун билимимиз, маҳоратимиз, юрак қўримизни шу азиз фарзандларимизга бағишлаганмиз. Ота-оналар билан бир жон, бир тан бўлиб, коммунизм даври кишисини вояга етказамиз.

Бугун ана шу эзгу ният билан синфга — бизга меҳр тўла кўзлари билан боқиб турган ўғил-қизларимиз ҳузурига кирамиз.

У. САЛОҲИДДИНОВ.
педагог.

МАДИНА опа Сулаймонова ўқув ёшига тўлган болалар билан хайрлашмоқда.

Н. Аъзамов фотоси.

ЗЕБОНИНГ ШЕЪРИ

(БИРИНЧИ СЕНТЯБРЬ ТОНГИДА)

Қизим, қизим, Зебо қизим,
Етти ёшда доно қизим.
Чопқиллаб юр, йиқилма ҳеч,
Йўлинг равон, қоқилма ҳеч.
Бугун сени онанг билан
Мактабингга кузатаман.
Бугун менинг обрўм баланд,
Сен туфайли иззатдаман.
Қўнғироқнинг овозини
Қуйиб олгин қулоғингга,
Шу қўнғироқ ўн йил сени
Чорлар илм қучоғига.
Болалигинг жарангига
Жаранг қўшиб шу қўнғироқ,
Ҳаёт, меҳнат жангларига
Бошлар қувноқ, бошлар қувноқ.
Қизим, қизим, пучуқ қизим,
Бижир-бижир, пишиқ қизим,
«Алифбе»ни олиб қўлга
Қани тезроқ тушгин йўлга.
Шу бугундан остонамиз
Қутлуғ бўлди, бир отин қиз —
Ортди ахир бу дунёда.
Қувончимни ҳеч ифода
Қилолмадим тўлқинланиб.
Қизим, қизим, Зебо қизим,
Етти ёшда доно қизим,
Бор мактабга, гул-гул ёниб,
Келгунингча шеъримни мен
Пардозлайман, безатаман
Бериб юрак қўримни мен,
Қўғирчоқдай ясатаман.

Юсуф ШОМАНСУР.

Боғчадан мактабга!

Мадина опа Сулаймонова пойтахтимиздаги 302-болалар боғча-яслиси ташкил қилингандан бери шу ерда мудир бўлиб ишлаб келмоқда. Унинг 20 йиллик меҳнат фаолияти даврида қанчадан-қанча кичкинтойлар вояга етиб, мактабга узатилди. Мана, бугун ҳам тарбия масканидан 23 эркатой мактаб қучоғи сари парвоз қилади.

Боғчада байрам шодиёнаси. Эрталикка ота-оналар, халқ маорифи ходимлари ҳам таклиф этилганлар. «Хайр боғча, салом мактаб» деган қўшиқ янграйди.

Ашула тамом бўлгач, боғчада тарбияланаётган болалардан Рустам Мазгутов, Витя Светличний, Раҳматжон Солиев, Галя Мухина, Лола Ҳайдаровалар боғча, мактаб, партия ва она-Ватан ҳақида ёд олган шеърларини декломация қилдилар.

Байрам концертини тайёрлашда тарбиячиларнинг роли катта бўлди. Бундан ташқари улар биринчи бор мактаб остонасига қадам қўядиган ўғил-қизлар билан хат-савод ўргатиш, сўзларни талаффуз этиш, оғзаки ҳисоблаш бўйича ҳам шуғулландилар. Буни эрталикка келган ота-оналар ўз сўзларида мамнуниятлик билан қайд қилдилар.

Эрталикнинг охирида болаларга эсдалик қилиб, папка ва китоблар тақдим этилди.

М. ҚЎЧҚОРОВ.

БОҒИМИЗ ГУЛЛАРИ

Кўм-кўк атлас каби осмон, юзида
Сентябрь қуёши болалардай шод.
Нур ёғдуси порлар, чақнар кўзида,
Гўзал ерга мафтун, шеър ўқирми ёд?!
Севинчи қалбига сиғмайин хандон,
Ватан яна кўркам ясаниб, ажиб...
Болалар-гуллардек очилган ҳар ён,

Бугун мактаб чорлар, қучоғин очиб,
Ана, кўчаларда дарёдай оқар,
Боғимиз гуллари—ўғилу, қизлар.
Чаманзорлар янглиғ-дилларни ёқар,
Уларда кўрамиз эртамиз, бизлар!

Тўлқин РАЖАБИЙ.

ИСТАКЛАР, ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА ЭЪТИБОР

Тарбиявий ишларни намунали ташкил этмасдан туриб ўғил-қизларимизга пухта билим беришда яхши натижаларга эришиб бўлмайди.

Ўрта мактаблардаги сингари ўрта махсус билим юртларида ҳам ёшлар тарбияси муҳим аҳамият касб этади.

Аммо, шунга қарамай айрим билим юртларида ўқувчилар тарбиясида маълум камчиликларга йўл қўйилмоқда. Педагогик коллективлар ўқув программаларини бажариш, кетига тушиб, тарбиявий ишларни унутиб қўядилар.

Шу муносабат билан ўрта мактаблар билан билим юртлари ўртасидаги умумийлик ва яқинлик ҳақида тўхталиб ўтмоқчимиз. Мактаблар билан билим юртлари ўқув программаларида ҳам ўзаро ўхшашлик бор. Профессионал-техника билим юртларини тугатаётган йигит-қизларга гувоҳнома билан бирга етуклик аттестати ҳам бериладиган бўлди.

Мактабларда тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари штати тайинланган. Лекин, билим юртларида бундай лавозим ҳанузгача йўқ. Билим юртларида ҳам директорнинг тарбиявий ишлар билан шуғулланувчи ўринбосарини тайинлаш вақти келиб етди.

Р. ФАХРУДДИНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг инспектори.

СОҒЛОМ ТАНДА— СОҒ АҚЛ

Фарзанд қандай ширин! Боланинг илк меҳр қўйган ғамхўр тарбиячиси унинг парвонаси бўлган ота-она учун энг яқин ва азиздир. Халқимиз тўғри таъбирлайди: ота-она инсонни ерга туширувчи, тарбиячи эса уни ердан осмонга кўтарувчи, киши бошини кўкка етказувчи касб эгасидир.

Болаларни коммунистик руҳда тарбиялашда медицина ходимларининг ҳам роли катта. Бунда, айниқса мактабларда ишлаб турган болалар врачлари кўп иш қилишлари лозим.

Болалар соғлигини сақлаш муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган вазифадир. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг спорт ишларини тағин ҳам яхшилаш юзасидан қабул қилган қарорида мактаб ўқувчилари гигиенасига ҳам катта аҳамият берилди. Қарорда таъкидланганидек, ҳали айрим мактабларда санитария-гигиена ишларига етарли аҳамият берилмаётир.

Бизнингча, ҳар бир мактабда саломатлик постлари ишлаб туриши керак. Синфларда эса саломатлик бурчаклари ташкил этилса чакки бўлмасди.

Бу билан ўқув-тарбия ишларини тағин ҳам яхшилаган бўламиз. Ахир айтишади-ку, соғлом танда-соғ ақл деб!

М. ИБРОҲИМОВА,
болалар врачи.

СИНФ РАҲБАРИ

Синф раҳбари тўғрисида гап кетганда, улуғ пролетар ёзувчиси М. Горькийнинг қуйидаги сўзларини эслайман: «Болани тарбиялаш талант ва жуда катта ҳаётий билим талаб қиладиган буюк давлат ишидир».

Ўқувчиларни тарбиялашда синф раҳбари зиммасига катта масъулият юклатилган. У, аввало у ёки бу синф ўқувчиларининг меҳрибон ва ғамхўр ота-онасидир.

Бошланғич синфларда, айниқса синф раҳбарининг роли катта. Биринчи синф ўқувчиси мактабга кирган кундан бошлаб тартиб-интизом қоидаларини ва программа асосидаги билимларни эгаллай бошлайди. Ўқитувчи маҳоратини ишга солиб, машғулотларнинг мазмунли ва қизиқарли бўлишига эришса, болаларда дарсга бўлган қизиқиш ортади.

Айрим ўқитувчилар кундалик иш тажрибаларида ўқувчиларни «аълочилар», «ўртача ўқувчилар» ва «дарсни бўш ўзлаштирувчи ўқувчилар» деб ўзларича группаларга бўлиб оладилар. Ўқувчиларни бундай характерлаш яхши натижа беради. Ўқувчилар билан яккама-якка

иш олиб боришнинг ҳам фойдаси катта.

Ҳозир мактабларнинг янги устав лойиҳаси кенг муҳокама қилинмоқда. Унда синф раҳбарининг мактабда тутган ўрни юзасидан ҳам конкрет фикрлар баён этилади.

В. НУРМАТОВ.
Калинин районидаги 62-мактаб директори.

НАФОСАТ МАСКАНИ

Майда сарғиш қум сепилган йўлкадан шўх-шўх кулишиб келаётган дугоналар беихтиёр тўхтаб қолишди. Беқиёс гўзал, лобар тонг шабадаси сокин кўл тарафдан сайқал куй оҳангини олиб келарди.

— Жон дугоналар, бир зум тўхтанглар. Музикага бироз қулоқ солинглар! — деди қизлар тўпидан бири олдинга чиқиб. У куй оҳангига бошини сарак-сарак қилганича рақсга туша кетди.

— Йироқдан келган қўшиқни берилиб тинглайман. Сеҳри бордай туюлади кишига, шундайми қизлар?!

Дугоналар жим бош ирғаб. қўл ушлашишганча музикага қулоқ солишди...

Куй тугади. Қизлар анвойи гуллар билан қуршалган йўлкадан яна нари юришди. Суҳбатлари авжга минди.

— Музика чалишни биласизми, Раънохон? — сўради Зуҳро ёнидаги дугонасидан.

— Йўғ-а, ўрганган эмасман. Лекин музиканинг шайдосиман. Музикачи бўлиш эзгу орзуим. Фақат... фақат ўргана олсам эди! Мендан ҳам музикачи чиқармикан-а, Зуҳрохон?!

— Қизиқсиз-а, Раънохон, киши ўргана олмайдиган нарса бор эканми. Албатта ўрганиб кетасиз, қунт қилсангиз бас.

Қизлар қувнашганча, шўх-шўх кулишганча билим юрти ҳовлисига кириб келишди. Ҳаммаёқ бирор тантана юз бераётгандек гавжум, байрамлардагидек безатилган. Ранго-ранг кийимдаги қизлар коридорларни, синф хоналарини тўлдириб чақчақлашяпти. Чеҳраларда чексиз бахтиёрлик ва хушнудлик ифодаси. Ҳа, бунинг боиси бор. Бугун байрам, бугун биринчи сентябрь!

Ана шу ажойиб биринчи сентябрь куни пойтахтимизда янги республика мактабгача музика педагогика билим юрти иш бошлади. Коридорларда биринчи дарс соати бошланганидан дарак бериб қўнғироқ жаранглади.

Республикамизда ягона бўлган бу билим юрти Н. К. Крупская номли мактабгача тарбия билим юртининг илгариги музика бўлими асосида вужудга келди. Музика бўлими 1960 йилда ташкил этилган бўлиб, уни ўтган давр ичида 108 ўқувчи битириб чиқди. Ҳозир улар болалар боғчаларида, мактабларда музикадан машғулотлар олиб боришяпти.

Янги билим юртига бу йил 200 дан ортиқ ўқувчи қабул қилинди. Шундан 160 ўқувчи ўзбек группасида ва қолганлари рус группасида таълим олишади. Ўқишга деярли республикамизнинг ҳамма областларидан ўқувчилар келишган. Қорақалпоғистон АССР ва Жанубий Қозоғистондан келган ёшлар ҳам билим юртида таълим олишмоқда.

Областлардан ўқишга қабул қилинган ўқувчиларнинг кўплари музика билимига эга эмаслар. Улар тўрт йил мобайнида музика бўйича таълим оладилар ва ўрта музика маълумотига эга бўлиб чиқадилар. Сўнг мактаблар ва асосан болалар боғчаларида музика-педагогика ишлари олиб борадилар.

Билим юрти янги ишбошлаган бўлишига қарамасдан, у тажрибали музика-педагогика коллективга эга. Ўқувчиларга нафосат фанидан, болалар таълим-тарбияси мавзуида С. Камолова, С. Амирова, Д. Омонуллаев, Т. А. Грушкина, Т. И. Юнатанова, Д. С. Агаев, В. А. Орлова ва шунинг сингари олий маълумотли, бой тажрибага эга бўлган музикант-педагоглар билим беришади.

Янги билим юрти аввалги мактабгача хотин-қизлар билим юрти биносида жойлашди. Бино зудлик билан ремонт қилинди. Синфхоналар, кабинетлар зарур кўргазма қуроллари билан жиҳозланди. Музика асбоблари тўла мукаммал ҳолга келтирилди. Нафосат даргоҳида ўқувчиларнинг тўлиқ билим олишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

СЕНТЯБРЬ ЮМОРЛАРИ

— Иккини учга қўшса неча бўлади?
— Шуни ҳам билмайсанми!
— Билсанг айт-чи!
— Ҳо, сенга айтиб ўзимга қолмасинми!!

* * *

— Қаёққа кетаяпсан!
— Мактабга!
— Ие, бугун 31 августку!
— Э, сентябрни кутиб ўтирамanми!

ҚИШЛОВ ҒАМИДА

Молнинг емиши қишин-ёзин мўл-кўл бўлса, берадиган маҳсулоти ҳам мўл-кўл бўлади. Буни яхши тушунган Чинoздаги Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари ем-хашак етиштиришни кўпайтириш учун зарур тадбирларни амалга оширишмоқда. Шу туфайли чорва молларининг маҳсулдорлиги тобора ошаяпти. Юбилей йилида эл-юртга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилган колхоз чорвадорлари шу кунларда ем-хашак базасини мустаҳкамлаш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Маккажўхоризорларда етиштирилган баракали кўкпоя ҳосили жадал ўриб олиниб, силос қилинаяпти. Механизаторлардан Ҳикматулла Жумабоев ва Саид Маҳмудов ўртоқларнинг ҳар бири кунига 30—35 тоннадан силос бостираяпти. Ем-хашак етиштириш бригадасининг комсомол-ёшларидан Н. Абдуллаев, Т. Исҳоқов, А. Холқўзиев сингари ўртоқлар ҳам силос бостириш ишида актив қатнашмоқдалар. Чорвадорларнинг ғайрати туфайли ҳозиргача қарийб икки ярим минг тонна силос бостирилди, 700 тоннадан ортиқ беда ғарамлаб қўйилди, кўплаб хашак ва сомон жамғарилди. Колхозда ем-хашак жамғариш қизғин давом эттирилмоқда.

Р. ХОЛДОРОВ.

Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг чорвадорлари юбилей йилида ҳар қачонгидан яхши меҳнат қилишаяпти. Суратда: илғор сут соғувчилардан Қ. Болтабоева (чапда) ва Ш. Зиёева ўртоқлар. Улар йил охиригача ўз боқимидаги ҳар бир сигирдан 3500 литрдан сут соғиб олишмоқчи.

А. Тўраев фотоси.

ЯНГИ Тошкент қурилиши ҳамон тез суръатлар билан давом этаяпти. Илғор коллективлар Чилонзорда кўркам кварталлар яратиб, эндиликда пойтахт марказини қайта қурмоқдалар. Москвалик қардошларимиз ҳам Чилонзорнинг 24-кварталида ўнлаб кўпқаватли бинолар бунёд этиб, эндиликда марказ қурилишида қатнашмоқдалар. Москваликлар Тошкентга 230 минг квадрат метр турар-жой қуриб беришга аҳд қилганлар. Юбилей йили охиригача юз минг квадрат метр уй-жой тошкентликлар ихтиёрига топширилади. Ҳозир дўстларимиз мана шу мажбуриятни барвақтроқ бажариш иштиёқида ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Бунда Виктор Конобеев, Анатолий Пименов, Александр Малявкин (юқоридаги сурат, чапдан) ўртоқлар олдинги сафда келмоқдалар. Бу бинокорлар Чилонзор қурилишида ҳам катта жасорат кўрсатишган эди. Эндиликда улар «Ц-2» кварталини (пастдаги сурат) бунёд этишда ҳам ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ).

ПАХТАНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАНГ

Бу йил областимиз пахтакорлари йил давомида зўр меҳнат қилиб мўл ҳосил етиштирдилар. Эртаиндин ана шу ҳосилни йиғиб-териб олишга киришилади. Пахтазорларга «зангори кема»лар чиқади. Пахта заводлари ва пахта тайёрлаш пунктларига қизил карвонлар бирин-кетин кириб келади.

Ўтган йиллардаги тажрибалар шуни кўрсатадики, колхоз ва совхозларнинг айрим раҳбарлари йиғиб-териб олинган ҳосилни сақлашга ҳамма вақт ҳам жиддий муносабатда бўлмайдилар. Ёнғин ҳавфсизлиги қоидаларига баъзан риоя қилмайдилар. Натижада «оқ олтин» дурдоналари ёнғиндан нобуд бўлади. Масалан, ўтган йили Ўрта Чирчиқ райони хирмонларида пахтани қуритиш вақтида ҳамда «Қорасув» пахта пунктида ёнғин чиқди. Бу хунук ҳодиса Бўка районидаги Ҳамза пахта пунктида ҳам содир бўлди.

Ёнғин электр симларининг, лентали транспортерларда электр жиҳозларининг бузуқлиги, тракторларнинг учқун ўчирувчиларсиз ишлаши, хирмонларда чекиш, уйиб қўйилган пахта ғарамларига яқин жойда овқат тайёрлаш натижасида келиб чиқди. Янги ҳосилни ёнғиндан сақлаш учун қуйидагиларни ҳамиша ёдда тутиш керак:

— пахта хирмонларида чекишга йўл қўймаслик, ўчоқларни пахта сақланаётган жойдан 100 метр нарида қуриш, хирмонлар устидан электр чироқларини ўтказмаслик лозим.

— хирмонлар электр билан ёритилганда лампочкалар шиша қалпоқчалар билан беркитилиши керак.

— электр токи бўлмаган жойларда столбаларга маҳкамлаб осилган фонарлардан фойдаланиш керак, бунда фонарлар пахтадан камида ўн метр узоқда бўлиши керак.

Барча хирмонлар ёнғин сигналлари билан жиҳозланиши керак. (Бунинг учун рельс парчаси, бўш металл бетон ва бошқалар кифоя). Хирмонларни ўт ўчиришнинг оддий воситалари билан таъминлаш зарур. Пахта хирмонларининг иложи борича ариқлар, сув ҳавзаларига яқин жойда бўлишига эришиш лозим. Сув манбалари йўқ жойда эса сунъий сув ҳавзалари вужудга келтириш керак. Бундай ҳавзаларда камида 50 кубометр сув сақлаш ёки бўлмаса бочкани сувга тўлатиб қўйиш лозим.

Пахта хирмонларини уй-жойлар ва жамоат биноларидан камида 150 метр масофада жойлаштириш керак.

Кўрак чувиш машиналарини ишга солувчи тракторлар кўрак чувувчи машинадан ва кўрак ғарамланадиган жойдан камида 10 метр нарида бўлиши талаб қилинади. Учқун чиқишининг олдини олиш учун тракторларнинг трубаларига учқун ўчиргичлар ўрнатилиши лозим. Пахтани қоп-қанорсиз ташилганда автомашиналар ёки трактор прицепларидаги ҳосилни брезент ёки шолча билан ёпиш зарур. Пахта ортилган автомашиналар ва трактор прицепларида одамларни ташиш ман қилинади. Ҳосилни ташувчи автомашиналар ва тракторлар ўт ўчиргичлар, белкурак, кигиз ҳамда учқин ўчиргичлар билан жиҳозланиши лозим.

Пахтани ортиш ва тушириш ишларини шундай ташкил қилиш кераки, бунда тракторлар пахта уйиб қўйилган ғарамга ўн метрдан яқин келмаслиги керак. Автомашиналар эса камида беш метр нарида туриши лозим. Пахта ҳосилини йўлларда қуритиш вақтида айниқса эҳтиёт бўлиш керак. Унинг ёнидан ўтиб кетаётган автомототранспортдан чиққан учқун билан пахтага ўт тушиши ҳеч гап эмас.

Пахтакор ўртоқлар! Ёнғин хавфсизлигининг оддий қоидаларини доимо ёдда тутиб, уларга риоя қилингандагина пешона тери билан етиштирилган «оқ олтин» дурдоналарининг нобуд бўлишига йўл қўймаслик мумкин.

А. ЧЕРНИКОВ,

Тошкент область жамоат тартибини сақлаш бошқармаси ёнғиндан сақлаш бўлимининг инспектори.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ГРУЗИЯ УЗУМЛАРИ

ТБИЛИСИ. Грузия хўжаликларида узум узила бошланди. Дигом ўқув-тажриба хўжалиги токзорларида узум конвейер усулида йиғиштириб олинмоқда. Бу ерда август ойининг охиридан ноябрь ойининг бошларигача узумларнинг саноатда ишлаб чиқариш учун ажратилган 50 нави ҳосили йиғиштириб олинади. Хўжаликнинг коллекция токзорида ер юзида машҳур бўлган деярли барча узумларнинг 1200 нави бор.

Дигом ўқув-тажриба хўжалигидаги узумларни йиғиштириб олиш усули республиканинг ҳамма жойларида қўлланилмоқда. Текис майдонлардаги узумлар узиб олингач, тоғлардаги ҳосил йиғиштирила бошлайди.

АЖОЙИБ КЎЛЛАР ЎЛКАСИ

ЙОШКАР-ОЛА. Мари АССРда 15 минг гектар майдондаги заповедник барпо этилмоқда. Давлат ўтиб бўлмас қалин ўрмонларни ўз муҳофазасига олади.

Волганинг сўл ирмоғи — катта Кокшага дарёси бу ердан оқиб ўтади. Ўлкада тип-тиниқ ва чуқур ажойиб кўллар бор.

Бўғоз орқали туташган катта ва кичик марьера кўллари айниқса манзаралидир. Бу ерда музлик давригача бўлган ўсимликлар дунёси вакили бўлган сув ёнғоғи — чилим сақланиб қолган. Заповедник кўлларида қадимги ўсимликлар жуда кўп учрайди.

ДАЛАЛАРДАН ХАБАРЛАР

КРАСНОДАР. Ўнлаб хўжаликлар, бутун-бутун районлар қабул пунктларига пландан ташқари дон етказиб бермоқдалар. Кушчев районининг деҳқонлари ўз мажбуриятларини бажариб, ватан омборига 160 минг тоннадан кўпроқ ғалла тўкдилар. Усть-Лаба, Тимашев ўлкадаги бошқа районларнинг ғаллакорлари пландан ташқари дон топширмоқдалар. Далалардан элеваторларга маккажўхори ҳосили ҳам кела бошлади.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

ВЛАДИВОСТОК. Шаҳар марказида кўп қаватли иккита уй қад кўтарди. Бинокорлар уйларнинг деворларига «октябрнинг 50 йиллиги» деган сўзларни ёздилар.

Ҳозир шаҳарда купгина қурилиш майдончалари бор. Кўп қаватли ёруғ бинолар баланд тепалик устида қад кўтарган. Уйлар денгизга қаратиб қурилган. Почтамт, касаба союзлар маданият саройи, театр, цирк, кооперация уйи, жуда катта меҳмонхона, универмаг, студентлар шаҳарчалари барпо этилмоқда.

Владивостокда ҳозирдаёқ 90 дан кўпроқ тўққиз қаватли уй қурилди. 12 ва 16 қаватли уйлар қуриш ҳам кўзда тутилади. Янги қурилишлар архитектураси оригинал ва хилма-хилдир. Енгил конструкциялар, ойна, мармар парчалари, керамикадан тобора кўп фойдаланилмоқда.

Юбилей йилида Владивосток денгизчилари, балиқчилари ва қурувчилари бир неча минг янги квартира оладилар, бутун беш йилликда эса, бир миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жой майдонини фойдаланишга топшириш планлаштирилмоқда.

ҚОРАТОВ ТУҲФАСИ

ОЛМАОТА. Қоратовнинг тизмаси составида олтини бўлган кварц қатламлари топилди. Кварц қатламларидаги олтин заррачаларини ҳатто оддий кўз билан ҳам кўриш мумкин.

Сўнгги вақтларгача қуёшнинг жазирама иссиғида қизиб ётган бу сувсиз тоғни асл металлар қидириш учун истиқболсиз деб ҳисоблаб келар эдилар. Бироқ, қидирув ишлари шуни кўрсатдики, олтин заррачалари бўлган кварц қатламлари катта майдонни эгаллаган.

ЛЬВОВ ТЕЛЕВИЗОРЛАРИ

ЛЬВОВ. «Огонёк» ва «Электрон» телевизорларининг узоқ муддат билан ишлаши Львов телевизион заводининг яхши хизмат қилаётганлигини кўрсатди. Зангори экранлар ремонт талаб қилмай, 1840 соат — контроль муддатлардан анча кўп ишлаб турди. Львов приёмникларини ишлаб чиқариш тинмай ўсмоқда. Ҳар 47 секундда завод конвейеридан бир телевизор чиқарилади. Завод коллективи маҳсулот сифатини яхшиламоқда. Кўпгина талаблар бўйича Львов телевизорлари энг яхши чет эл намуналарига жавоб берибгина қолмай, балки улардан афзаллик қилади.

ГИГАНТ ЗАВОД

ЧЕРКАССК ОБЛАСТИ. Шаҳар чеккасидаги Тальное деган жойда Украинада энг йирик аралаш озуқа заводи қурилди. Ўн қаватли бу бинода озуқа пневматик усулда ташилади ва автоматик равишда ўлчанади. Технология процессини марказий пультдан навбатчи диспетчер бошқариб туради. Янги завод бир суткада 130 тонна аралаш озуқа ишлаб чиқаради.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ТАШАББУС ВАТАНПАРВАРЛАР ҚЎЛИДА

ДАКАР, 30 август. (ТАСС) Шу йил 7 июлдан 31 июлгача бўлган давр ичида «Португал» Гвинеяси ватанпарварларининг отрядлари Португалия солдатларидан 50 дан кўпроқ кишини ўлдирганлар ва жуда кўп кишини ярадор қилганлар. Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партиясининг эълон қилган ахборотида ана шулар айтилади.

Шу давр ичида ватанпарварларнинг отрядлари Португалия қўшинларининг Тита (мамлакат жанубида) ва Эмпада мустаҳкамланган лагерларига жиддий зарба бердилар. Душманга катта зарар етказилган.

«Биз мамлакатнинг ярмидан кўпрогини озод қилиб, — дейилади ахборотда, — ҳозир барча фронтларда ташаббусни ўз қўлимизда сақламоқдамиз. Бизнинг қўшинларимиз шаҳар марказларига яқинлашиб келмоқда, Португалия мустамлака қўшинлари солдатларининг маънавий руҳи эса, узлуксиз тушиб бормоқда ва бу қўшинлар ўзлари тушиб қолган ана шу фожиали аҳволдан мумкин қадар тезроқ қутилиш ҳақидагина ўйламоқдалар».

КАПИТАЛ ВА СИНФИЙ КУРАШ

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Лион шаҳрида «Бюлль» компанияси электрон машина-ускуналар заводи ишчиларининг митинги бўлди. Бу компания Америкадаги «Женерал электрик» фирмасининг контроли остидадир. «Юманите» газетасининг ёзишича, митинг қатнашчилари маъмуриятнинг корхонани ёпиб, унда банд бўлган барча меҳнаткашларни бўшатиб юбориш ниятига қарши норозилик билдирдилар.

Франция Коммунистик партиясининг завод комитети эълон қилган баёнотда Францияга Америка капиталининг кириб бориши миллий электроникани оғир оқибатларга олиб келади, деб қайд этилади.

ЭКВАДОР

ГУАЯКИЛЬ. Эквадорда энг йирик Гуаякиль денгиз порти мингминглаб ишчиларининг забастовкаси ғалаба билан тугади. Иш ташлаганларнинг талаблари қондирилди: коллектив меҳнат шартномаси қайта кўриб чиқилди, иш ҳақи оширилди, яқинда ағдарилган ҳарбий диктатура гумаштaлари маъмурият составидан ҳайдалди, маъмурлар контролида бўлган «порт хизматчилари касаба союзи»нинг фаолияти тақиқланди.

ҲИНДИСТОН

ДЕҲЛИ. Ҳукмрон сўл партиялар каолицияси — бирлашган фронт чақириғига биноан, Ғарбий Бенгалия штатида 24 соатлик умумий забастовка ўтказилиб, штатнинг саноат ва савдо-сотиқ ишларини ётқизиб қўйилди. Маҳаллий газеталарнинг хабар беришича, барча ҳукумат муассасалари ёпилди, саноат корхоналари, транспорт ишламай қолди, газеталар чиқмади. Мактабларда машғулотлар бекор қилинди. Ҳиндистоннинг энг йирик порти — Калькуттада ҳам иш ётиб қолди: бу ерда 80 кема юкини тушира олмай турибди.

Забастовка мамлакат бошига тушган озиқ-овқат танқислиги муносабатлари билан ўтказилди.

ИТАЛИЯ

РИМ. Палермо шаҳар транспортининг 245 ходимига қарши прокуратура жиноий иш қўзғашга қарор берганлигидан Италия демократик жамоатчилиги ғазабланди. Улар шу йилнинг июль ва августида забастовкаларда қатнашиб, янги меҳнат битими тузилишини талаб этдилар, деб айбланмоқда, холос.

Маъмурларнинг меҳнаткашлар ҳуқуқларини камситиб, уларни ўз талабларидан воз кечишга мажбур эттирмоқчи бўлиб қилган янги ўзбошимчаликлари Умумиталия меҳнат конфедерацияси томонидан қаттиқ норозиликка учради ва қораланди.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯ

ПХЕНЬЯН. Сеулдаги 1500 трамвай ходимлари забастовка ўтказдилар. ЦТАК агентлигининг Сеул радиосига асосланиб хабар беришича, иш ташлаганлар иш ҳақи оширилишини талаб қилмоқдалар.

(ТАСС).

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

Пекинда Лю Шао-Цига қарши ва Мао-Цзэ-Дун тўдасининг сиёсатига рози эмас деб гумон қилинган бошқа арбобларга қарши намойиш ва митинглар деярли тўхтовсиз давом этмоқда. Тяньаньмэнь майдони, халқ вакиллари бутун Хитой мажлиси уйи, пойтахт стадиони ҳамда хунвэйбинлар билан цзаофанларнинг оммавий йиғинлари ўтказиладиган бошқа жойлар кўпинча оломон билан лиқ тўла.

Гарчи шаҳар деворларидаги ёзувларнинг асосий мавзуи ҳозир ҳам Лю Шао-Ци, Дэн Сяо-Пин, Тао Чжу, Пэн Чженч, Пэн Дэ-Хуай, Ло Жуй-Цин, Хэ Лун, Сяо Хуа сингари таниқли давлат, партия ва ҳарбий арбобларга қарши «кураш»дан иборат бўлиб қолаётган бўлсада, хунвэйбинлар билан цзаофанлар нашр этаётган варақаларда кун сайин янги-янги номлар пайдо бўлиб қолмоқда. Эндиликда Хитой халқ республикаси тўртинчи машинасозлик министрлигининг министри Ван Чжэнга ҳужум қилинмоқда. Хунвэйбинлар уни «таслимчилик»да айблаб, «ўлдириш керак» деб талаб қилмоқдалар. Еттинчи машинасозлик министрлигининг раҳбарларига ҳам шундай ҳужум қилинмоқда.

Кейинги вақтларда Пекин «революцион комитети» деб аталмиш комитетнинг доимий аъзоси Дин Го-Юйга қарши кўпгина шиорлар чиқарилмоқда. Хунвэйбинлар билан цзаофанлар ўз йиғинларида шу комитетнинг уларга маъқул бўлмаган бошқа аъзолари билан бирга Дин Го-Юйни ҳар хил йўллар билан қораламоқдалар.

Вилоятлардан Мао Цзе-Дун группаси тарафдорлари билан шу группа муҳолифлари ўртасидаги кураш давом этаётганлиги тўғрисида хабарлар келиб турибди. Шаньдун вилоятида чиқадиган «Дачжун Жибао» газетаси яқинда Шаньдун «революцион комитети»нинг қарорини босиб чиқарди. Қарорда «куч ишлатиладиган курашни» тўхтатиш тўғрисидаги даъватларга катта ўрин берилган. Қарорда вилоятдаги ҳокимият масаласи атрофида «қаттиқ ва шиддатли кураш» бораётганлиги тўғрисида гапирилади. Қарор авторлари «партияда ҳокимият тепасида турган ва капиталистик йўлдан бораётган энг катта шахс» (Хитой матбуотида Хитой халқ Республикасининг раиси Лю Шао-Цини шу ном билан атамоқдалар) ва унинг Шаньдун вилоятидаги агентлари «консерватив кучлар»га йўл-йўриқ бериб ва уларни қўллаб-қувватлаб турибди, маоцзедунчиларга «қутириб қарши зарба» бермоқда, деб ноллиб ёзганлар. Қарорнинг махсус бўлимида айтиладики, Шаньдундаги баъзи жойларда ва ташкилотларда» «ўт қўйишлар, талончиликлар, мусодара қилишлар ва мол-мулкларни босиб олишлар» тўхтатилмагани каби, куч ишлатиб олиб бориладиган кураш ҳам тўхтатилгани йўқ. Курашнинг бундай шакллари, дейилади қарорда, «раис Маонинг муҳим кўрсатмасига» зид бўлиб, ана шу кўрсатмага қаршилик қилинаётганлигини ифодалайди.

Қарорда «курашнинг тиғини армияга қарши қаратмасликка» даъват қилинади.

«Ляонин жибао» газетаси ўзининг яқиндаги бош мақоласида Аньшань шаҳри (Шарқи-Шимолий Хитой) партия комитети тор-мор келтирилгунга қадар шу комитетнинг биринчи секретари бўлиб келган Ван Хэ-Шоуга катта айблар тўнкади. Ван Хэ-Шоу айни маҳалда Аньшань металлургия заводи партия комитетининг секретари ҳам эди. Газета уни «ашаддий сотқин», «ревизионист» деб атайди ва уни «раис Мао йўлига» қарши, армияга қарши чиқди, шаҳар комитетининг бошқа раҳбарлари билан биргаликда «оммани оммага қарши курашга гиж-гижлади», «революцион цзаофанларни бостирди» ва ҳоказолар, деб айблайди.

Чет эл мухбирларининг Хитойдан берган хабарларига кўра Пекинга осиб қўйилган дацзибаоларда (деворий газеталар) «маданий революция душманлари» ғарбий-Жанубий Хитойдаги «Асосий ҳарбий бошлиқ» Чжан Го-Хуанинг «гарданига зарба урдилар», дейилади. Чет эл мухбирлари мамлакатнинг жуда катта ғарбий-жанубий вилояти — Сичуандаги «маданий революция»дан норози бўлган кишиларга қарши кураш муносабати билан Чжан Го-Хуанинг номини тез-тез тилга олиб турар эдилар. Хабар қилишларича, илгари Тибет ҳарбий округига қўмондонлик қилиб келган Чажан Го Хуа шу йил май ойида Сичуандаги қўшинларнинг қўмондони ва шу вилоятда маоцзэдунчилар ҳокимиятининг янги органи — «Революцион комитет» барпо этиш учун махсус тузилган комитетнинг бошлиғи қилиб тайинланган эди.

(ТАСС).

ЁЛЛАНМА АСКАРЛАРГА ҚАРШИ ҲАРАКАТЛАР

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Жан Шарм билан унинг шайкаси олдига қўйилган ультиматум муддати тугаганлиги муносабати билан Конго миллий армияси Букавуда ўрнашиб олган ёлланма аскарларга қарши уруш ҳаракатларини яна бошлаб юборди.

Киншасадан олинган маълумотларга кўра, Конго миллий армиясининг аскарлари 27 август тушдан кейин ёлланма аскарларнинг позицияларига ҳужум қилганлар. Бу ҳужумдан аввал Конгонинг «Т-28» маркали иккита самолёти Букавуга ҳужум қилган. 28 августда ёлланма аскарларнинг позицияларига осмондан иккинчи марта ҳужум қилинган. Шу ҳужум вақтида Конгонинг «Т-28» типидаги иккита самолёти ёлланма аскарларнинг позицияларини, шунингдек уларнинг самолётлар учириш учун қуриб қўйилган йўлкаларини ўққа тутганлар.

Болгарияда Совет Иттифоқи ёрдамида руда қазиб чиқариш ва бойитиш комбинати ишлаб турибди. Бу комбинат республикадагина эмас, балки Европа миқёсида ҳам улкан корхона ҳисобланади. Суратда: комбинатнинг кўриниши.

БТА—ТАСС фотоси.

ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯРИМ АСР ҲИКОЯСИ

ЧИРЧИҚ шаҳридаги 4-кутубхонада Октябрнинг 50 йиллик байрамига бағишланган катта китоб витринаси ташкил этилди. Витрина «Октябрь байроғи остида ярим аср» деб номланган бўлим билан очилади. Октябрь революциясининг ғалабаси, гражданлар уруши, дастлабки беш йилликлар, Ватан уруши, космосни забт этиш ҳақида ҳикоя қилувчи китоблар шу бўлимга қўйилган.

«В. И. Ленин Октябрь йўлбошчиси», «Революция ғалабаси учун курашганлар», «Советлар ҳокимияти учун» деб аталган бўлимларда эса Лениннинг асарлари, шоир ва ёзувчиларнинг доҳий ҳақидаги китоблари, кекса революционерларнинг хотиралари билан танишиш мумкин.

Витринанинг сўнгги—«Ўзбекистон Октябрь 50 йиллиги олдидан» бўлими «оқ олтин» улкасининг ярим аср мобайнида эришган ютуқларидан ҳикоя қилади.

ҚЎШИҚ АЙТГАН ҚАРИМАС

УЛАР ўзлари бу ерга дам олгани келишган. Лекин кеч бўлди дегунча чолғу асбобларини кўтариб, концерт кўрсатишга отланиб қолишади. Гоҳ саноат корхоналари клубида, гоҳ колхозчилар ҳузурида бўлиб рангба-ранг программада томошалар кўрсатиб, дилларни хушнуд этишади. Кекса санъат шинавандаларининг концерт программасида жанговар революцион қўшиқлар ҳам талайгина. Бунинг боиси бор, албатта. Кичиги олтимиш, каттаси саксон баҳорни кўрган бу нуроний кексалар революцион курашларда тобланган, гражданлар урушида иштирок этганлардан.

Товоқсойдаги меҳнат ветеранлари республика пансионатининг бадиий ҳаваскорлик тўгараги иши мақтовга лойиқ. З. Петровна ва И. Прокофевич раҳбарлигида ўттизга яқин кекса ҳаваскор шундай қилиб ўзгаларни ҳам, ўзларини ҳам хушнуд этишяпти.

СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ МЎЛ

Ғазалкентдаги сут маҳсулотлари заводи ҳар куни шаҳарликлар дастурхонига етти тоннадан ошириб сут, кефир, қаймоқ, сузма ва бошқа сут маҳсулотлари етказиб бермоқда.

Октябрь байрамига ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юборган завод ишчилари фақат аъло сифат маҳсулот тайёрлаш учун курашмоқдалар. Бунда айниқса Эргаш Эшматов бошлиқ кефир цехининг азаматлари яхши натижаларга эришмоқдалр. Бу участка аъзолари планни 120—150 процентга етказиб бажариб келишяпти. Сут ва сузма цехи пешқадамлари Б. Маер, С. Раҳмонова, С. Вертилар байрамга шахсий совғалар тайёрлашмоқда.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

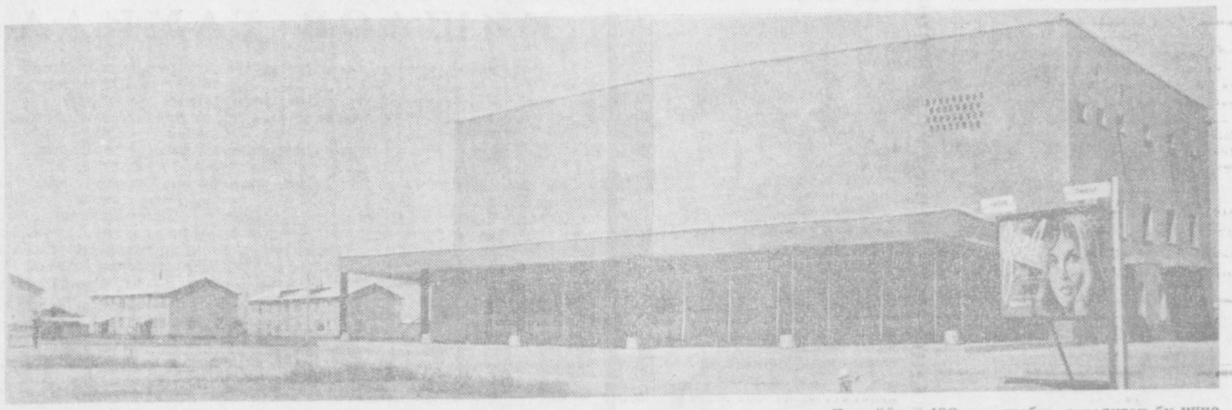

Серғелида фойдаланишга топширилган бу кинотеатрга «Тинчлик» деб ном берилди. Бир йўла 400 томошабин сиғадиган бу кинотеатрда фильм бошлангунча кенг фойеда дам олишингиз, концерт томоша қилишингиз, янги газета ва журналлар ўқишингиз, буфетдан тамаддиқ қилиб олишингиз мумкин. Суратда: кинотеатрнинг умумий кўриниши.

Р. Отажонов фотоси.

СЕРҚУЁШ республикамизда

НЕФТЬ КОНИ ЮБИЛЕЙИ

АНДИЖОН. Уттиз йил муқаддам Ленинск яқинидаги тепаликларда дастлабки нефть фонтани отилиб чиқди. Бу ҳувиллаб ётган ерлар ўша вақтдан буён таниб бўлмайдиган даражада ўзгарди. Бу жойларда металл вишкалар пайдо бўлди, ишчиларнинг улкан шаҳарчаси қад кўтарди. Барпо этилган «Андижон» кони республикадаги энг йирик нефть конларидан биридир. Бу ерда нефть қазиб чиқаришда кўпгина янгиликлар яратилди.

Кон коллективи Совет ҳокимиятининг ярим асрлик юбилейини ўз зиммасига олган мажбуриятларини муддатидан олдин бажариб кутиб олмоқда. Пландан ташқари бир неча минг тонна нефть қазиб чиқарилди.

ДАЛАЛАРДА САМОЛЕТЛАР УЧМОҚДА

БУХОРО. Сигналчи байроқчасини ҳилпиратиши биланоқ, «АН-2» самолёти осмонга чиқади. Самолёт кетидан Бухоро районидаги «Янги турмуш» колхози пахтазорлари устида дефолиантнинг булутсимон чанги қолади. Авиаторлар ғўзаларнинг баргини тўкдиришга киришдилар. «Правда» ва Карл Маркс номли колхозларнинг пахта майдонларида ҳам ғўза туплари дорилана бошланди. Бухоро областининг районларида ана шу ишларни бошқарадиган штаблар ташкил қилинди.

* * *

Бекобод районидаги «Победа» колхозининг пахтазорлари узра эрталабдан бошлаб самолётлар гувиллади. Учувчилар ғўза баргларини тўкдиришга киришдилар. Дастлабки кунда 30 гектар майдондаги ўсимликлар дориланди.

ЙЎЛДА ВА УЙДА

Ўзбек кинематографчиларининг янги ҳужжатли фильми ана шундай деб аталади. Бу кенг экранли, рангли фильмда ҳозирги Ўзбекистон ҳақида, республика халқи Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини зўр муваффақиятлар билан кутиб олаётганлиги тўғрисида ҳикоя қилинади. Янги ҳужжатли фильмнинг режиссёри СССР Халқ артисти М. Қаюмов.

КОЛХОЗЛАРАРО РАДИОРЕТРАНСЛЯЦИЯ УЗЕЛИ

АНДИЖОН. Рус қишлоғида кучли радиоретрансляция узелини синаб кўриш ишлари тугалланди. Бу ердаги янги аппаратлар Ленин районидаги олти колхозга марказлаштирилган тарзда радио эшиттириб туради.

ГОМЕЛДА ЎЗБЕКИСТОН РЕКОРДИ ҚЎЙИЛДИ

Гомелда ёшлар ўртасида бўлиб ўтган енгил атлетика СССР биринчилигида Ўзбекистон рекорди қўйилди. Фарғоналик спартакчи Владимир Орманов ўн курашда 6986 очко тўплади. Бу эса, аввалги рекорддан 108 очко кўпдир.

Шундай қилиб, спорт мастери нормаси бажарилди.

ҚАШҚАДАРЁ ПАХТАСИ

ҚАРШИ. Қашқадарё водисида пахта йиғим-терими бошланди. Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхознинг кўпминг килограммчи теримчиларидан Мухар Амарова, Норчучук Олтинбоева ва Саодат Орзиқуловалар ҳозир ҳар куни 50 килограммдан пахта териб, хирмонга топширмоқдалар.

ШОЛИКОР ХЎЖАЛИКЛАР ЭЛЕКТРЛАШТИРИЛМОҚДА

НУКУС. Қорақалпоғистон АССРнинг Орол денгизи соҳилида жойлашган шоликор совхозларни электрлаштириш тугалланмоқда. Тахиатош ГРЭСининг энергияси яна бир посёлкага — қўриқ ердаги «Майёб» совхозига ҳам етиб келди. Хирмонларда дон янчиш машиналари ва тош тозалаш агрегатлари электр билан юргизилди, ремонт устахоналари ишлай бошлади. Узоқдаги ихтисослашган «Равшан» совхозига ҳам электр симлари тортилмоқда.

САНЪАТКОР ДЎСТЛАР УЧРАШУВИ

Ўзбек кинематографчилари ўз санъаткор биродарлари — қозоқ фильмлари фестивалида қатнашаётган режиссёрлар, операторлар, артистларни «Хуш келибсиз, азиз ҳамкасблар» деб кутиб олдилар.

Ўзбек санъаткор дўстларнинг ишлари қандай? Ҳозир улар нималар устида иш олиб бораётир, уларнинг ижодий планлари қандай? Меҳмонлар бу саволларга «Ўзбекфильм» студиясида жавоб олдилар ва кўпгина янги нарсаларни кўрдилар. Бу ерда қозоқ ва ўзбек кинематографчиларининг ижодий учрашуви бўлиб ўтди.

Бу йил ўзбек санъат усталари яратган «Олмос», «Канинута сирлари» бадиий ва ҳужжатли фильмларига Қозоғистон кино арбоблари юксак баҳо бердилар.

ЧЎПОНЛАРНИНГ БОЛАЛАРИ УЧУН ЯНГИ МАКТАБЛАР

КОНИМЕХ (Бухоро области). Янги Қозон қудуғи яқинидаги жазирама қум чўлида янги ёруғ бино қад кўтарди. Унинг атрофига дарахт кўчатлари ўтқазилди. Бу Юрий Гагарин номли мактаб ҳузуридаги интернатдир. Бу ерда «Коммунизм» совхозининг марказий қўрғонидан юзлаб километр узоқда қоракўл қўйлари сурувларини боқаётган чўпонларнинг болалари яшайди. Бу йил Конимех районидаги чўпонларнинг болалари бинокорлардан туҳфа тарикасида жами 8 мактаб биноси ва интернат олдилар.

СУТАЛАР ПИШДИ

Сурхондарё ва Қашқадарё областларининг жанубий районларидаги хўжаликларда дон учун экилган маккажўхори ўрила бошлади.

Бу йил Ўзбекистонда 160 минг гектар ерга маккажўхори экилди. Шу майдоннинг ярмидаги маккажўхори ўрилиб силос бостирилди. Туплари бақувват ўсган энг яхши ғаллалар дони учун қолдирилди. Ёз мобайнида бундай далалар кўп марта суғорилди ва ўғитланди. Жарқўрғон ва Шеробод районларидаги колхозлар қабул пунктларига тиллодек маккажўхори донининг дастлабки тонналарини келтирдилар. Қашқадарё водисида ҳам маккажўхори дони топширила бошлади.

Юбилей йилида республика маккажўхорикорларининг марраси юқори — давлатга 38 минг тонна ҳар қачонгидан ҳам кўра кўпроқ дон сотилиши керак.

(ЎзТАГ).

ҲАРБИЙ ВАТАНПАРВАРЛИК МАВЗУИДА

ЧИНИҚИШ

ДОСААФ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ Г. С. ОНОПРИЕНКО БИЛАН СУҲБАТ

□ □ □

Совет ҳокимиятининг ярим асрлик тўйига ҳамма қатори биз ҳам катта тараддуд кўраяпмиз. Армия, авиация ва флотга кўмаклашувчи кўнгилли жамиятнинг Тошкент область комитети бўлими ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга, уларнинг Ватанимиз мудофааси учун доимо тайёр кишилар бўлиши учун муносиб ҳисса қўшаяпти.

ДОСААФ область комитети Совет давлатини барпо этишда ва уни оёққа турғазишда жонини фидо қилган қаҳрамонлар номини абадийлаштиришга, тарихий жойларга экскурсиялар уюштиришга алоҳида эътибор бераяпти.

Яқинда Ўзбекистон республикасининг жанговар шуҳрат жойлари бўйлаб поход ўтказилди. Бундай экскурсияга олдиндан пухта тайёргарлик кўрилган эди. Мақсадимиз ёшларга оталаримизнинг жасоратларини ҳикоя қилиб бериш, тарихий жойларни кўрсатиш билан бирга уларни ўлкамиз қиёфасида бўлган ўзгаришлар, унинг битмас-туганмас бойликлари билан ҳам таништириш эди.

Ҳарбий хизматга чақирилган ёшлар билан ўтказиладиган суҳбатларда уларга шонли традицияларимизни муносиб давом эттиринг, оталарингиз, акаларингиз изидан боринг, деб наказ берамиз. Ватан мудофаасига отланган ёшларни жисмоний жиҳатдан чиниқтириш уларда ҳарбий билимга иштиёқ туғдириш учун ҳаракат қиламиз. Ҳар бир корхона, колхоз, совхоз, ўрта мактабларда ҳарбий тўгараклар ишлаб турипти. Уларда қуролларни, радиоалоқа қилишни ўрганадилар, ҳарбий билимларни эгаллайдилар, парашют билан сакрашни машқ қиладилар.

Янгийўлдаги колбаса-экспериментал комбинатида оммавий-мудофаа ишлари жуда яхши йўлга қўйилган. Бу ерда бир неча тўгараклар мунтазам ишлаб турипти. Мудофаа ишларига коммунист Н. Жумабоев бошчилик қилади. Бу корхона ёшлари спортнинг техник турлари бўйича шаҳар ва область мусобақаларининг ҳаммасида муваффақиятли қатнашиб келяпти. Уларнинг кўпчилиги «Ватан мудофаасига тайёрлан» значогини олишган.

Янгийўллик Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Қурбоновнинг ажойиб ишлари ҳақида гапирмай бўлмайди. У директорлик қилаётган мактабда ўқувчилар Ватанга меҳр-муҳаббат, садоқат руҳида тарбияланишяпти.

Оҳангарон ва Чирчиқ шаҳарларининг корхоналари ва мактабларида, Ўрта Чирчиқдаги Свердлов номли, «Северний маяк» колхозларида ҳам бу масалага эътибор берилмоқда. Буларнинг ҳаммаси яхши натижалар беряпти, кўплаб ёшлар спортнинг техник турларини мукаммал ўзлаштириб оляптилар, разрядли спортчилар етишиб чиқяпти.

Республика спартакиадасида спортнинг 17 тури бўйича беллашган областимиз терма командалари 12 тур бўйича ғолиб келишди. Мерганлик, авиамоделизм, радио, мотокросс, сув полоси ва бошқа турлар бўйича бўлган биринчиликларда рақибларини анча ортда қолдириб, юқори натижалар кўрсатишди.

Ёшлар, айниқса ҳарбий хизматга чақирилувчилар тўгаракларга бажонидил қатнаётгани, ҳарбий билимларни эгаллашга бўлган иштиёқи оммавий-мудофаа ишларини янада яхшилашга олиб келяпти.

ДОСААФ область комитети ҳамма ташкилотлар қатори юбилейга муносиб равишда тайёрланмоқда.

Биз Ватан олдидаги бурчини ўташга отланган ёшларни бақувват, жисмоний чиниққан ва бирор касбни эгаллаган ҳолда хизматга жўнатишга ҳаракат қиляпмиз. Бўлажак солдат ҳарбий билимлар алифбесини ДОСААФ тўгаракларида ўргансин. Ана шунда у сира қийналмай хизматни кўнгилдагидек ўтайверади.

„СПАРТАК“НИНГ МАҒЛУБИЯТИ

16 ўйиндан бери мағлубият нималигини билмай келаётган Москванинг «Спартак» командаси ўтган сешанба куни Марказий армия спорт клуби футболчиларига ютқазиб қўйди. Ҳисоб — 2:3. Тўпларни спартакчи Хусаинов, Прибилов ва армиячилардан Поликарпов, Федотов ва Шулятицкий (11метрдан) киритдилар. Навбатдаги тур олдидан командалар қуйидагича ўринларни эгаллаб туришибди:

Командалар	Ў.	Т.	О.
«Динамо» М.	23	40—12	35
«Динамо» К.	23	30— 9	33
«Спартак»	23	31—20	29
«Динамо» Тб.	23	30—19	28
«Шахтер»	23	26—26	26
«Нефтяник»	22	37—23	25
«Динамо» Мн.	23	30—22	25
«Торпедо» М	23	27—27	25
«Кр. Советов»	22	14—12	22
СКА	23	23—30	22
ЦСКА	22	21—24	21
«Арарат»	22	20—23	21
«Пахтакор»	23	23—25	20
«Заря»	22	15—21	18
«Черноморец»	23	17—29	18
«Қайрат»	23	19—33	18
«Локомотив»	23	19—26	17
«Торпедо» Кт.	23	19—33	16
«Зенит»	23	16—43	13

Сиз суратда кўриб турган бу рентген аппарати Германия Демократик Республикасидан келтирилган. Уни Дрездендаги трансформатор ва рентген жиҳозлари корхонасининг мутахассислари ўрнатиб беришди. Пойтахтдаги 16-касалхона шифокорларига янги аппарат манзур бўлди.

В. Лейзерович фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси)

УЧИНЧИ ҒАЛАБА

Совет Иттифоқи терма командаси Европа чемпионати саралаш мусобақасининг учинчи ўйинини ўтказди. Бу сафар Совет футболчилари Финляндия терма командасини қабул қилиб, 2:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Тўпларни биринчи бўлимда ҳимоячи М. Хурцилава ва танаффусдан сўнг И. Численко киритдилар. СССР терма командаси эндиги учрашувларни рақиблар майдонида ўтказади. Ҳозир мамлакатимиз спортчилари қатнашаётган учинчи группада қуйидагича вазият вужудга келган.

Мамлакатлар	У.	Т.	О.
СССР	3	10—3	6
Греция	3	3—3	3
Финляндия	4	2—5	2
Австрия	2	3—4	1

МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИЛАР

Янгийўлдаги «Коммунизм» колхозининг катта-ю кичиги Ғани ака Пўлатовни сидқидилдан ҳурмат қилади. Ғани ака ҳар куни хонадонларга меҳмон бўлса ҳам, уни орзиқиб кутишади.

Мана, 21 йилдирки Ғ. Пўлатов матбуот тарқатувчи бўлиб ишлаб келяпти. Ҳар тонг почтальон хушхабарлар, газета ва журналлар тўла сумкасини елкага осиб, таниш кўчалар бўйлаб йўл олади...

Колхоз почтальони меҳнатидан ҳамма ҳурсанд.

Э. САРИМСОҚОВ.

* * *

Абдували Баратов алоқа бўлимидан ўзига тегишли газета, журнал, хат ва пенсия пулларни олдида ташқарига чиқди. Кун энди ёриша ётганди. Орадан ярим соат ўтар-ўтмас почтальон Эркин қишлоғи хонадонларига янги газета-журналлар тарқата бошлади.

Кишиларга хуш хабар элтишни, уларни дунё воқеаларидан хабардор қилишни шараф деб билган бу почтальон ўз касби билан фахрланади. Шунинг учун ҳам у эл ўртасида обрў қозонган.

Ў. ШОҲОФИЗОВ.

* * *

Киоскачи Ҳамидахон Султонованинг қўли-қўлига тегмайди.

— Менга «Правда» билан «Совет Ўзбекистони»дан беринг.

— Менга «Правда Востока» ва «Тошкент ҳақиқати»дан...

— Марҳамат, «Крокодил» билан «Муштум»нинг янги сонлари ҳам бор.

Чилонзор районининг Оренбург кўчасидаги киоскада ишловчи бу хушмуомала аёл ҳамиша планни 120 процентдан ошириб бажариб келяпти.

Илғор киоскачи Ҳамидахон Султонова бир неча марта район, шаҳар алоқа бўлимларининг ёрлиқ ва совғалари, ташаккурномалари билан тақдирланган.

А. МАТИЛОВ.

Ажойиботлар оламида

ЧАРЧОҚНИ БИЛДИРАДИГАН АСБОБ

Бош мия катта ярим шарининг пўстлоғидаги функционал ҳолат ўзгаришларини аниқлаш учун фойдаланиладиган махсус приборни Украина ССР Фанлар академиясининг физиология институтининг олимлари ясашди. Бу прибор психология ва педагогика, меҳнат гигиенаси, физкультура ва спорт соҳасидаги тадқиқотларда фойдаланилади.

Аппарат кинолента солинган проекция установкасини эслатади. Кинопленканинг ҳар бир кадрида ё геометрик фигура (уч бурчак, доира, квадрат) тасвирланган ёки қисқа, уч-тўрт ҳарфдан иборат сўз ёзилган бўлади. Приборга ўрнатилган линзали тешикчадан врач белгилаган тезлик билан кадрлар ўтиб туради.

Пациент прибор панелидаги маълум бир кадрни билдирувчи кнопкалардан бирини босади. Контроль лентада пациент жавобларининг тўғрилиги ва улар қанчалик тез қайтарилганлиги автоматик ёзиб борилади. Қилинган хатолар сонига қараб пациентнинг бош миясидаги пўстлоқ хужайраларининг қанчалик чарчаганлиги, уларнинг ишга лаёқати аниқланади.

БЎҒМА ИЛОНЛАР ОВИ

Уссурия ўрмонларида тажрибали тайгачилардан иборат махсус бригадалар илон овига чиқишди. Бу катта илонларни Уссурия бўғма илони деб юритишади. Уларнинг узунлиги уч метр ва ундан ортиқ бўлади. Улар ўрмон чангалзорларида яшайди. Шунинг учун овчилар тайганинг жуда ичкарисига киришга мажбур бўлмоқдалар.

Илонларнинг баъзилари келажакда цирк «артист»лари бўлса, баъзилари мамлакат ҳайвонот боғларига жўнатилади. (ТАСС мухбири).

ОЙДА ЮРИШ ХАВФЛИМИ?

Космонавтларни Ойда вужудга келиши мумкин бўлган хавфлардан қандай қилиб сақлаш мумкин?

Бу хусусда мен Ойда метеоритлардан яширинш учун ёрилган жойлардан фойдаланиш керак деб маслаҳат берувчиларнинг фикрига қўшилмайман. Бахтимизга Ердаги каби Ойда ҳам йирик метеоритлар нисбатан кам учрайди. Лекин ҳар қалай улар мавжуд. Бошпана, агар ундан барвақт фойдалана олсаккина, яхши. Метеорит ер атмосферасидан ўтиб борганда биз унинг изини кўрамиз. Ойда эса бундай изни биз пайқамаймиз. Метеоритнинг тўсатдан тушишини одам олдиндан ҳеч қачон айтиб беролмайди ва бошпанадан фойдаланишга улгирмайди. Менимча, Ойдаги бундан ҳам катта хавф космик нурланишдир. Бундай нурлар Ойда тўғридан-тўғри таъсир этади. Ўйлайманки, бу ҳолда ҳам бошпана кам ёрдам беради, космик зарраларнинг таъсир қилиш хусусияти жуда катта.

Баъзилар Ойдаги хавфни ошириб кўрсатиш керак эмас, дейишади. Лекин, чамаси, бу хавфни камайтириб ҳам кўрсатиб бўлмайди. Агар ҳамма иш осон кўчади деб ҳисоблайдиган бўлсак, мутахассислар бу кўринмас хавфларни бартараф этиш устида камроқ ўйлайдиган бўладилар. Совет космонавти Алексей Леоновнинг жаҳонда биринчи марта космосга чиққанлигини эсланг. У вақтда мутахассисларимиз ва олимларимиз уни зарарли космик нурлардан ҳимоя қилиш учун ҳамма чораларни кўрган эдилар.

Ойда одам ҳаммавақт бошпана остида ўтирмайди. У тадқиқотчи бўлиши керак. Унга Ой юзаси бўйлаб узоқ муддат ҳаракат қилишга тўғри келади.

Ой юзасида бундай узоқ вақт бўлиш жуда эҳтиётликни талаб қилади. Шунинг учун ҳозир максимум хавф ҳақида ўйлаб, улардан сақланиш методларини излаш керак. Майли, Ойда бу хавфлар ўйлангандан кам бўлсин, лекин одам уларга тайёр бўлади. (АПН).

Суратда: «Динамо» жамияти аъзоси, спорт мастерлигига кандидат В. Абрамов машғулот пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси. 18.00 — Биринчи қўнғироқ (ўқувчилар учун).

Рус тилида: 18.10 — Телеянгиликлар. 19.00 Новеллалар кутубхонаси. А. Платов, Иккинчи она. Сароян. Мактабда биринчи кун. 19.35 — Ўзбекистон радио ва телевидение эстрада оркестрининг концерти. 20.10 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.15 Телеянгиликлар. 20.35 — Октябрь программаси. Фанимиз сардори. 21.30 — Катталар ва кичиклар (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси. 18.00 — Телеспектакль.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.30 — Пионерия телевизион агентлиги. 20.00 — Москвада Белоруссия ССР ҳафталиги. Миллий байрамнинг очилиши. 21.00 — Телеянгиликлар. 21.20 — Молодость (Ўқув йилининг очилишига бағишланган эшиттириш). 22.00 — Янгиликлар эстафетаси. 23.00 — Москвада Белоруссия ССР ҳафталиги. Минск телевидение студиясининг программаси.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ОЛМАОТА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 19.30 — Эшиттиришлар программаси. 19.35 — Сентябрь қувончлари.

Ўзбек тилида: 19.55 — Ёшлик студияси кўрсатади. Тенгдошлар.

Рус тилида: 20.25 — Занжирли реакция (телефильм). 20.45 — Карелия куйлари. 21.20 — Алангали йиллар (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/IX да Жон қизлар, 2/IX да Икки билак узук.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/IX да Сарвқомат дилбарим, 2/IX да Ўғирланган умр.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Венгер бойи — «ЎЗБЕКИСТОН», СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), КОМСОМОЛ 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 3, 5 да).

Омонгелди (соат 12, 2, 4 да) Қушиқ қаноти (кеч соат 6, 8, 10 да): — «ЧАЙКА».

Нафосат — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Кап-катта бола — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Византиялик савдогар хазинаси — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Оталар ери — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Венгер бойи — «ФЕСТИВАЛЬ».

Кап-катта бола — «ХИВА», НАВОИЙ номли.

Византиялик савдогар хазинаси «РАКЕТА».

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА

1 сентябрь кеч соат 6 яримда СССР биринчилиги учун «А» класс командалари ўртасида

Футбол

«Строитель» (Уфа) — «Политотдел» (Тошкент области) командалари учрашадилар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИГА

бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 103 уй.

«УЗЭНЕРГОСБЫТ»

электрдан фойдаланганлиги учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики,

электр учун

ҳар ойнинг 1 кунидан 11 кунигача счёт ёзиб, тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун қарзлари бўлган

абонентлар уни дарҳол тўлашлари лозим.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электр огоҳ қилинмасдан узиб қўйилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212. Редактор ўринбосарлари — В35885 В31232. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В30050. Совет қурилиш маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 04508. Индекс — 64697. А. 1735.